

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ШУКАЧІВ ПРИТУЛКУ У ВЕЛИКОБРИТАНІЇ

SECURING THE LEGAL STATUS OF ASYLUM SEEKERS IN THE UK

Воєвода М.В., аспірант юридичного факультету
Волинський національний університет імені Лесі Українки

В доктрині міжнародного права словом «мігрант» описують людину, яка переміщується з одного місця, регіону або країни до іншого. Термін «шукач притулку» застосовується до мігранта, який шукає міжнародного захисту. Статус шукача притулку відрізняється від статусу біженця, оскільки, статус біженця регулюється Женевською конвенцією про статус біженців 1951 року, крім того такий правовий статус особі надається іноземною державою, якщо особа має цілком обґрунтовані побоювання стати жертвою переслідувань у своїй країні походження через расу, релігію, національність, приналежність до певної соціальної групи або політичні переконання.

Згідно принципів які закріпилися в міжнародному праві як імперативні норми, і стосуються дотримання, поваги, та забезпечення прав людини при наданні притулку, кожна держава розробляє своє міграційну політику та законодавство в яких визначаються правові статуси різних категорій мігрантів які потрапляють на територію таких держав, так, щоб не порушувати права такої категорії осіб.

Однією з країн, яка завжди приваблювала мігрантів, була Великобританія. Бажання мігрантів потрапити, саме до цієї держави зумовлювалося високим рівнем життя і, та одним із найвищих, рівнем оплати праці в Європі. Під великим впливом мігрантів, Великобританія стала чи не однією з перших європейських держав, що почали вводити обмеження на приїзд нових громадян, також законодавство в сфері в імміграційної політики Британії стало удосконалюватися, беручи до уваги, що Британія завжди відрізнялася від європейських партнерів своєю автономністю в сфері імміграційної політики, в ряді нормативних актів які приймалися у Великобританії, та стосувалися шукачів притулку визначався правовий статус різної категорії осіб які мігрували до країни та умови їх перебування.

Ключові слова: закон, мігрант, біженець, правовий статус, шукач притулку, конвенція, Великобританія, міжнародне право.

In the doctrine of international law, the word "migrant" describes a person who moves from one place, region or country to another. The term "asylum seeker" applies to a migrant seeking international protection. The status of an asylum seeker differs from the status of a refugee, because the status of a refugee is regulated by the Geneva Convention on the Status of Refugees of 1951, in addition, such a legal status is granted to a person by a foreign state, if the person has a well-founded fear of becoming a victim of persecution in his country of origin due to race, religion, nationality, belonging to a certain social group or political beliefs.

According to the principles established in international law as imperative norms, and relating to the observance, respect, and provision of human rights when granting asylum, each state develops its own migration policy and legislation, which determine the legal status of various categories of migrants who enter the territory of such states, so, in order not to violate the rights of this category of persons.

One of the countries that always attracted migrants was Great Britain. The desire of migrants to get to this country was determined by the high standard of living and one of the highest wages in Europe. Under the large influx of migrants, Great Britain became almost one of the first European states that began to introduce restrictions on the arrival of new citizens, and the legislation in the field of British immigration policy began to improve, taking into account that Britain has always differed from its European partners in its autonomy in the field of immigration policy, in a number of normative acts adopted in Great Britain and related to asylum seekers, the legal status of various categories of persons who migrated to the country and the conditions of their stay were determined.

Key words: law, migrant, refugee, legal status, asylum seeker, convention, Great Britain, international law.

Правовий статус шукачів притулку відрізняється від правового статусу біженців, якщо статус біженця, поряд з його надання визначений як на універсальному міжнародному рівні, так і в законодавстві держав, що стосується біженців, то правовий статус решти шукачів притулку які не підпадають під критерії визначення біженця залишається дискусійним як в міжнародному, так і в національному праві держав. Невизначеність правового статусу даної категорії осіб, спричиняє ряд проблем, оскільки не будучи захищеними в повному обсязі нормами права, покидаючи країну громадянства, чи постійного місця проживання, деякі мігранти піддаються більшому ризику порушення прав людини і зловживань, ніж інші. Деякі зазнають дискримінації через, вік, стать, етнічну приналежність, расу, національності, релігію, мову, сексуальну орієнтацію, гендерну ідентичність або міграційний статус. Крім того, право притулку це право, а не обов'язок держави, тому держава сама визначає правові статуси таких осіб і умови прийняття, або неприйняття на своїй території.

Не є виключенням, щодо визначення правових статусів шукачів притулку і законодавство Великобританії в ряді нормативних актів які приймалися у даній державі, та стосувалися притулку визначався і правовий статус різної категорії осіб які мігрували до країни. Разом з тим, законодавство Великобританії відрізняється жорсткою міграційною політикою, яка має свої особливості нормативного врегулювання правового статусу шукачів притулку.

Аналіз досліджуваності проблеми. Проблемою визначення правового статусу мігрантів та шукачів при-

тулку, правовим врегулюванням міграційних процесів у Великобританії в своїх працях висвітлювали такі науковці як: Н. Бойко, Л. Міхавчук К. Гарві Ф. Дювель, О. Малиновська Б. Волмер.

Метою цієї статті є аналіз правового статусу шукачів притулку в міжнародному праві та за законодавством Великобританії.

Виклад матеріалу. Право особи шукати та отримувати в інших країнах притулок від переслідування проголошено в статті 14 Загальної декларації прав людини Протеце положення скоріше вказує на право особи шукати притулку, проте не на право його отримувати [1].

Право притулку закріплено в Конвенції про статус біженців 1951 року, зокрема Конвенція зобов'язує держави приймати біженців, тобто, надавати їм притулок. Будучи суверенним правом держав, право притулку, а також, практики урядів у наданні притулку дуже різноманітні і в галузі процедури, яка використовується для визначення статусу біженця, і в законодавстві, що стосується біженців, а також і у визначенні та наданні статусу іншим категоріям шукачів притулку [2].

Надання такого притулку є суверенним правом кожної держави, що контролює переміщення осіб через власні кордони, та дозволяє прибуття та перебування іноземців. Згідно цього права іноземець, якому дозволяється перебування на території держави, отримує право перебування на території держави незалежно від того чи відповідає він вимогам, які зазвичай висуваються до іноземців в національному законодавстві держави, а також незалежно від намірів прибуття до держави.

Якщо статус біженця, порядок його надання визначений як на універсальному міжнародному рівні так і в законодавстві держав, що стосується біженців, то правовий статус решти шукачів притулку які не підпадають під критерії визначення біженця залишається дискусійним. Генеральний секретар ООН зазначив, що, незважаючи на поступового розширення захисту біженців, багато людей змушені залишати свої домівки з причин, які не належать до біженця визначення, що міститься в Конвенції про статус біженців.

В доктрині міжнародного права не має конкретного визначення поняття притулку, але дослідники виділяють низку ознак, що його характеризують притулок, а саме: право держави приймати особу на своїй території як шукача притулку; право держави дозволяти проживання на своїй території шукачів притулку; обов'язок держави утриматись від видворення таких осіб зі своєї території, особливо до країни походження; обов'язок держави утриматись від переслідування, покарання чи іншого обмеження прав шукача притулку [4; 3].

Отже, згідно проголошеного права: «право особи шукати та отримувати в інших країнах притулок від переслідування», яке регламентоване статтею 14 Загальної Декларації прав людини дозволяє особам з низки причин шукати притулок в інших країнах [1].

Потрібно відмітити, що в міжнародному праві є таке поняття як «мігранти в уразливі становищі» – це, таким чином, особи, які не можуть ефективно користуватися своїми правами людини, піддаються підвищеному ризику порушень і зловживань і які, відповідно, мають право призвати на службу підвищений обов'язок держави дбати.

Фактори, які створюють вразливість, можуть змусити мігранта покинути свою країну походження, в першу чергу, може виникнути під час транзиту або призначення, незалежно від того, чи було початкове переміщення вільним обранням або може бути пов'язаний з особою чи обставинами мігранта вразливість до порушень прав людини є результатом багатьох і пересічних форм дискримінації, нерівності, структурної та соціальної динаміка, яка призводить до зменшення та нерівномірності рівнів влади та користування правами. Принципово і для того, щоб це забезпечити кожен мігрант має доступ до належного захисту своїх прав Ситуація кожної людини повинна оцінюватися індивідуально [11].

Переїжджаючи, деякі мігранти піддаються більшому ризику порушення прав людини і зловживань, ніж інші. Деякі зазнають дискримінації через, між або до їхнього віку, статі, етнічної приналежності, раси, національності, релігії, мови, сексуальна орієнтація, гендерна ідентичність або міграційний статус. Певний досвід дискримінація за кількома і часто пересічними ознаками. Люди, які живуть у злиднях, у тому числі тому, що зазнають дискримінації через своє економічне становище перебувають під особливою загрозою для прав людини зловживань у контексті міграції. Як правило, вагітні або годуючі жінки, особи з ослабленим здоров'ям (у тому числі ВІЛ-інфіковані), особи інваліди, люди похилого віку та діти, в тому числі без супроводу або розлучені діти, особливо піддаються ризику через їхні фізичні або психологічний стан [11].

Згідно принципів які закріпилися в міжнародному праві як імперативні норми, і стосуються дотримання, поваги, та забезпечення прав людини при наданні притулку, кожна держава розробляє своє міграційну політику та законодавство в якому визначаються правові статуси різних категорій мігрантів які потрапляють на територію таких держав, так, щоб не порушувати дані права.

Однією з країн, яка завжди приваблювала мігрантів, була Великобританія. Бажання мігрантів потрапити, саме до цієї держави зумовлювалося високим рівнем життя і, та одним із найвищих, рівнем оплати праці в Європі, також слід зазначити, що Британія завжди відрізнялася від

європейських партнерів своєю автономністю в сфері імміграційної політики.

Під великим впливом мігрантів, Великобританія стала чи не однією з перших європейських держав, що почали вводити обмеження на приїзд нових громадян, законодавство в сфері в імміграційної політики Британії стало удосконалюватися, з прийняттям закону «Про імміграцію» 1971 р., в якому вперше було запроваджено категорії громадян «patrials», до яких відносили громадян Великобританії і всіх, хто народився в країнах Співдружності, а також ті, хто мали родинні зв'язки з ними, і «non-patrials» – особи, які не мали британського коріння, і які підпадали під імміграційний контроль. Після прийняття цього закону до тих, хто не мав права перебувати в країні, вперше почали застосовуватися депортації або ж 3 місяці ув'язнення [8].

Запровадження жорсткої міграційної у Великобританії зумовили події, які відбулися злам 1980–1990-х рр. внаслідок розпаду СРСР і ряду політичних трансформацій в країнах Європи збільшилася кількість біженців та людей, які шукали притулку. Як реакція на збільшення кількості шукачів притулку, з метою регулювання процесів міграції та запобігання нелегальній міграції в 1987 р. був прийнятий Закон про імміграцію (так званий Закон про особисту відповідальність перевізників), згідно з яким, перевізники, які перевозили людей без необхідної документації, без візи або ж за фальшивими документами, несли особисту відповідальність у вигляді штрафу або могли бути ув'язнені [3].

Наступне посилення міграційного контролю відбулося на початку 1990-х рр. коли в Великобританії почала поступово обмежувати право на отримання притулку, оскільки британська імміграційна система була не готова до такого напливу людей [4]. У 1993 р. був прийнятий закон «Про притулок та імміграційні апеляції». Закон звільнив уряд від обов'язку забезпечувати біженців житлом, а також дозволив затримувати осіб, яким було відмовлено у наданні притулку, до подальшої їх депортації. Наступним етапом було прийняття жорсткіший закон «Про імміграцію та надання притулку» в 1996, який дозволив повертати шукачів притулку на їх батьківщину, якщо вона вважалася безпечною (відповідно формувалася «білий список» безпечних країн). Тим, хто приїздили у Великобританію із цього списку автоматично відмовляли. Також, закон прискорив процедури подання апеляцій, обмежив соціально-економічні права шукачів притулку. В липні 1998 р. опубліковано «Білу книгу» «Справедливіше, швидше та жорсткіше – сучасний підхід до імміграції та притулку», в якій йшлося про необхідність вдосконалення системи надання притулку [3].

Наплив мігрантів та неефективність системи надання притулку, зловживання з боку аплікантів і їх нелегальне проживання у країні після отриманні відмови стали основою для прийняття закону 1999 р. «Про імміграцію та надання притулку», головною метою якого було змінення умов прийому іммігрантів у Великобританії. Згідно Закону розгляд заяв біженців тепер тривав до двох місяців, тим кому відмовили дозволялася лише одна апеляція. Була створена Національна служба шукачів притулку. Нова система розширила ареал проживання біженців, що в свою чергу призвело до зростання невдоволення місцевого населення та поширення насильства і ксенофобії, особливо до кольорових людей. Також, збільшувалися штрафи за ввезення нелегалів, а їх самих затримували. Проблеми міграції, збільшення їх кількості мігрантів зумовили прийняття нової Білої книги, в якій йшлося про те, що Великобританія не була місцем для шукачів притулку, натомість широко висвітлювалися переваги трудової міграції, якої економіка Британії потребувала [5].

Переломним моментом стало і прийняття й 2002 році Закон про біженців та імміграцію (Nationality Immigration

and Asylum Act), який став причиною протестів з боку лібералів, а також організації із захисту прав людини [10]. Згідно з новим законодавчим актом, всі іммігранти, які прибули на територію Великобританії без паспорта або іншого документа, що засвідчує особу, зарештовувалися на два роки. Крім того, держава переставала виплачувати допомогу і надавати підтримку біженцям, якщо їм було відмовлено в наданні притулку. До прийняття законопроекту допомога надавалася доти, поки суд не приймав рішення про депортацію. Уряд також отримав змогу позбавляти людину громадянства в разі, якщо її дії завдають шкоди національним інтересам Великобританії [10].

Також, головним документом у сфері міграції даного періоду була Біла книга «Захищені кордони, тиха гавань: різноманітні форм інтеграції в сучасній Британії» 2002 р., в якій вперше оприлюднено стратегію «керуваної міграції». Людей, талантів і вмінь яких потребувала британська економіка, запрошували легально працевлаштуватися.

Згідно Закону «Про надання притулку та імміграцію» 2002 р. [10] передбачалося створення електронного моніторингу осіб, що шукають притулок. Також звужувалися можливості апеляції для тих, кому було відмовлено. Закон вперше офіційно закріпив статус шукача притулку тимчасовим, а не постійним; позбавляв права притулку біженця, який був пов'язаний із терористичною діяльністю. Було створено систему електронного моніторингу біженців, їх голосів та відбитків пальців. За найм нелегалів на роботу могли посадити на два роки.

В доктрині міжнародного права словом «мігрант» описують людину, яка переміщується з одного місця, регіону або країни до іншого. Термін «шукач притулку» застосовується до мігранта, який шукає міжнародного захисту. Статус шукача притулку відрізняються від статусу біженця, оскільки, статус біженця регулюється Женевською конвенцією про статус біженців 1951 року, крім того такий правовий статус особі надається іноземною державою, якщо особа має цілком обґрунтовані побоювання стати жертвою переслідувань у своїй країні походження через расу, релігію, національність, приналежність до певної соціальної групи або політичні переконання. Якщо ж іноземна держава вважає, що мігранту необхідний захист, але з причин, не зазначених у Женевській конвенції, вона може прийняти рішення про надання додаткового захисту відмінного статусу біженця [2].

Не є виключенням, щодо визначення правових статусів шукачів притулку і законодавство Великобританії. Слід звернути увагу, що в ряді нормативних актів які приймалися у Великобританії, та стосувалися шукачів притулку визначався і правовий статус різної категорії осіб які мігрували до країни.

Зокрема, в Законі «Про громадянство, імміграцію та притулок» 2002 р. в розділах 18 по 20 визначають такі категорії шукачів притулку як: шукач притулку (asylum-seeker), утриманець (dependant), знедолений (destitute) [10].

За законодавством Великобританії ст. 44 Розділу 3 Закону «Про громадянство, імміграцію та притулок» визначено, що: «Шукач притулку» означає особу – якій, принаймні, є 18 років, що перебуває у Сполученому Королівстві, подала заяву про надання притулку в місці, визначеному Державним секретарем, претензію якої було зафіксовано Державним секретарем, і чия вимога не була вирішена» [10].

Особа яка відповідає вимогам Закону, може подати клопотання про надання статусу «шукача притулку». Згідно даного Закону, саме, Державний секретар може запитати та визначити вік особи. Клопотання про надання притулку розглядається відповідно пункту (1) Закону в якому визначено строки, після закінчення такого періоду, який може бути встановлений, починаючи з: дата, коли державний секретар повідомляє позивача про своє рішення щодо позову, або якщо позивач подає апеляцію на рішення Державного секретаря, дата, коли апеляція розглядається [10].

Особа продовжує розглядатися як шукач притулку, поки: в його домогосподарстві є дитина віком до 18 років, і він не має дозволу на в'їзд або перебування у Сполученому Королівстві».

Повідомлення про надання чи ненадання статусу має бути в письмовій формі, а якщо повідомлення відправлено поштою першого класу на останню відому адресу позивача або представнику позивача, вважається отриманим позивачем на другий день після дня відправлення.

Позивачеві якому відмовлено в наданні статусу дозволяється подати апеляцію. Апеляція розглядається, на умовах визначених в законі.

Слід зазначити, що в підрозділі (1) ст. 44 Розділу 3 Закону «Про громадянство, імміграцію та притулок» визначено хто такі «утриманець», зокрема зазначено, що: особа є «утриманцем» шукача притулку, якщо (і тільки якщо) ця особа – знаходиться у Сполученому Королівстві та належить до встановленого класу [10].

Також підставою надання статусу «шукача притулку» є злидні, визначення яких також містяться в законі. Такий сан особи як злидні визначається: якщо особа має утриманців, вона та її утриманці є бідними, якщо вони не мають і не можуть отримати обидва: відповідне житло, і продукти харчування та інші предмети першої необхідності. Або якщо особа не має утриманців, вона вважається бідною згідно закону, якщо вона не має і не може отримати – відповідне житло, і продукти харчування та інші предмети першої необхідності [4].

Розглядаючи питання про важкі життєві умови шукачів притулку, Державний секретар може надати підтримку відповідно до розділу 95 Закону про імміграцію та притулок 1999 року (с. 33) (знедолений шукач притулку), організувавши надання житла в центрі розміщення та ін.

Разом з тим в Законі чітко визначається, що саме Державний секретар визначає чи враховувати будь-яке питання, передбачене для цілей надання статусу особі та визначення державної підтримки, Державний секретар визначає, чи є житло в особі чи відповідає воно умовам, чи має особа право займати житло, також чи воно тимчасовим чи постійним, місце проживання. Також, Державний секретар може за допомогою нормативних актів визначити предмети, які повинні або не повинні розглядатися як предмети першої необхідності і уже на підставі своїх висновків визначити чи може особа розглядатися як знедолена або вона не повинна розглядатися як знедолена. Саме, Державний секретар визначає чи потребує особа тимчасової допомоги: проживання в центрі розміщення, або іншу підтримку чи допомогу (будь-якого роду) [10].

Особливу увагу заслуговують норми щодо надання підтримки таким категорії мігрантів, як «шукач притулку: сім'я з дітьми». Визначається що якщо в сім'ї шукача притулку є дитина до 18 років, то Державний секретар повинен запропонувати допомогу дитині яка визначена У підрозділі (3) Закону і згідно якого «допомога» означає допомогу відповідно до: розділ 17 Закону про дітей 1989 року (с. 41) (підтримка місцевої влади), розділ 22 Закону про дітей (Шотландія) 1995 року (с. 36) (подібне положення для Шотландії), або Стаття 18 Указу про дітей (Північна Ірландія) 1995 року (S.I. 1995/775 (N.I. 2)) (подібне положення для Північної Ірландії) [10].

Згідно Закону, Державний секретар може своїм наказом не застосовувати пункт (3) за певних обставин. Якщо ж підпункт (3) припиняє застосовуватися до дитини через те, що державний секретар припиняє надавати підтримку, жоден місцевий орган влади не може надавати допомогу дитині, окрім органів місцевого самоврядування, у межах якого надавалася підтримка».

Також в законі міститься поняття такої категорії мігрантів, як young asylum-seeker (ст. 48 молодий шукач притулку) правовий статус яких визначено Законом про імміграцію та притулок 1999 року (с. 33) ними є особи, які

не досягли 18 років, та failed asylum-seeker (ст. 49 невдалий шукач притулку), це особа яка була (але більше не є) шукачем притулку, і її заяву про надання притулку було відхилено [10].

Міграційна політика Великобританії поповнювалася в наступні роки новими законодавчими актами Citizenship and Immigration Act 2009, 21 July 2009, та Immigration Act 2014, які приймалися з метою розвитку та доповнення міграційної політики [7; 6].

Зокрема Закон, Закон про громадянство та імміграцію 2009 року (Citizenship and Immigration Act 2009), цей законопроект передбачає внесення змін до закону про імміграцію, притулок і громадянство. Він включає аспекти громадянства та захисту дітей проекту (часткового) законопроекту про імміграцію та громадянство. Він включає аспекти інших консультацій щодо спільної зони подорожей (Великобританія, Нормандські острови, острів Ман та Республіка Ірландія), а також щодо імміграційних апеляцій [6].

Норми Закону Immigration Act 2014, внесли зміни в систему видачі дозволів і апеляцій, що мало на меті полегшити і прискорити видворення тих, хто не має права бути на території Великобританії. Також, як зазначається в Законі, він приймався для усунення непотрібного бюрократичного процесу, який може призвести до того, що мігранти залишаються в підвищеному стані, незрозуміло, коли їм потрібно покинути Великобританію, саме з цією метою і щоб, покласти край зловживанням статтею 8 Європейської конвенції з прав людини Закон закріплює правом на повагу до сімейного та приватного життя, запобігає доступу нелегальних іммігрантів до державних послуг або ринку праці та зловживання ним. Окремі положення покликані обмежити або іншим чином передбачити право на доступ до послуг, об'єктів і працевлаштування за посиланням на імміграційний статус; передбачити положення про шлюб і цивільне партнерство за участю окремих іноземців громадяни; передбачити набуття громадянства нездатними особами набути його тому, що їхні батьки і матері не були одружені один з одним, а також передбачити умови про позбавлення громадянства осіб, поведінка яких завдає серйозної шкоди життєво важливим інтересам Сполученого Королівства; і для пов'язаних цілей та ін. [7].

Слід згадати і Закон про нелегальну міграцію 2023 року, оскільки нове законодавство внесло значні зміни до імміграційної системи. Відповідно до Закону про нелегальну міграцію 2023 року: особа, яка нелегально в'їхала до Великої Британії, буде затримана і видворена або до своєї країни, або до безпечної третьої країни, яка може розглянути її прохання про надання притулку. Після видворення особа не матиме права на повторний в'їзд, поселення або отримання громадянства у Великій Британії; якщо особа оскаржує своє видворення, це не перешкоджає її видворенню до безпечної третьої країни. Тільки у деяких виняткових ситуаціях (коли існує реальний ризик того, що особі буде завдано серйозної та незворотної шкоди) особа не буде видворена до безпечної третьої країни; Міністерство внутрішніх справ Великої Британії може затримувати шукачів притулку на строк до 28 днів без можливості внесення імміграційної застави або судового розгляду. Усі інші юридичні способи захисту будуть вичерпані протягом декількох тижнів. Апеляція всередині країни неможлива. Тобто іммігранти, які в'їхали в країну нелегально, вважатимуться особами, які повністю не мають права на притулок, і будуть видворені з Великої Британії протягом декількох тижнів [9].

Також в Законі про нелегальну міграцію 2023 року визначені безпечні треті країни, він містить перелік з 57 безпечних третіх країн, до яких шукач притулку може бути видворений, зокрема країни ЄС, Албанія та Руанда [9].

Висновки. Політика Великої Британії щодо надання притулку має досить тривалу історію. Надання притулку у Великій Британії гарантує особі право залишитися в країні як біженцю, під гуманітарним захистом або з інших причин, також прохач що отримав статус біженця одночасно отримує і право на постійне проживання. Маючи статус біженця прохачі притулку у Великій Британії мають право на юридичний захист, житло, медичне обслуговування та іншу підтримку до розгляду їхнього клопотання, вони можуть приступити до пошуків роботи і подати заяву про видачу матеріальної допомоги. Особливістю правового статусу біженця у Великій Британії є належна підтримки біженців та тих, хто потребує притулку, також системність, яка забезпечується співпрацею уряду, державних інституцій, громад, благодійних організацій.

Разом з тим, правовий статус «шукача притулку» залишається невизначеним, як в міжнародному праві так і в національному праві держав. Також, норми які визначають правовий статус такої категорії осіб в міжнародному праві, в основному стосуються такої категорії осіб які бажають набути статус біженця, щодо тих хто не набув такого статусу то їх правовий статус в основному визначається нормами національного права. Також, потрібно відмітити, що статусу «шукач притулку», то він є особливим правовим станом особи, що передусім набутий особі правового статусу біженця, проте характеризується відмінністю від статусу біженця, так і від загального правового статусу людини в міжнародному праві. Оскільки, особа, яка спочатку звертається за захистом, визнається як «шукач притулку», а офіційного статусу біженця набуває лише після отримання рішення відповідного державного органу. Основна проблема права на пошук притулку полягає в наявності у осіб прав шукати притулок та відсутності кореспондуючого обов'язку держав надавати притулок. В міжнародному праві визначено, що шукачі притулку, безперечно, користуються основними правами людини. Проте їх правовий статус має свої особливості, оскільки до офіційного визнання їх біженцями вони не мають повного обсягу прав і пільг, що закріплені Конвенцією про статус біженців 1951 року та регіональними міжнародними угодами. Але міжнародне право передбачає мінімальні стандарти поведінки з шукачами притулку, яких необхідно дотримуватися державам до подання заяви про визнання особи біженцем.

Щодо даних стандартів, то основою таких стандартів є положення п. 1, п. 2 ст. 31, ст. 33, Конвенції 1951 року, які присвячені правовому статусу цієї категорії осіб, разом з тим, ці норми практично не регламентують їхні права та обов'язки. Не визначеність правового статусу шукачів притулку міжнародним та національним правом викликає небажані наслідки для таких осіб, оскільки, невизначеність правового статусу за міжнародним правом веде до їх безправного становища в країнах імовірного притулку, проблема і в тому, що де-юре ця категорія осіб відсутня в міжнародному праві. Саме тому, для вирішення такої ситуації необхідності поправки до основних міжнародних угод, що стосуються біженців, які юридично будуть визначати правовий статус шукачів притулку, а також більш конкретно передбачать мінімальні права та обов'язки як цієї категорії осіб, так і держав, на території яких вони знаходяться.

ЛІТЕРАТУРА

1. Загальна декларація прав людини: міжнародний документ від 10 грудня 1948. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text (дата звернення: 07.10.2024 р.).
2. Конвенція про статус біженців: міжнародний документ від 28 липня 1951. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_011. (дата звернення: 07.10.2024 р.).
3. Сулейманов Е. М. Формування законодавчої бази жорсткої моделі " жорсткої моделі " міграційної політики Великобританії (друга половина ХХ століття). *Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету*, 2016, вип. 45, том 2 С. 187-191.

4. Boed R. The State of the Right of Asylum in International Law. *Duke Journal of Comparative & International Law*. 1994. № 5. P. 1-34.
5. A guide to international refugee protection and building state asylum systems. Handbook for Parliamentarians. 2017. № 27 / UN High Commissioner for Refugees (UNHCR). URL: [tps://www.refworld.org/docid/5a9d57554.html](https://www.refworld.org/docid/5a9d57554.html) (дата звернення: 10. 10. 2024 р.).
6. Borders, Citizenship and Immigration Act 2009. URL: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2009/11/contents> (дата звернення: 17. 10. 2024 р.).
7. Immigration Act 2014 URL: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2014/22/contents> (дата звернення: 17. 10. 2024 р.).
8. Commonwealth Immigrants Act 1971 URL: http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1971/77/pdfs/ukpga_19710077_en.pdf. (дата звернення: 12. 10. 2024 р.).
9. Illegal Migration Act 2023. URL: <https://www.gov.uk/government/collections/illegal-migration-bill#:~:text=The%20act%20aims%20to%3A,through%20safe%20and%20legal%20routes> (дата звернення: 18. 10. 2024 р.).
10. Nationality, Immigration and Asylum Act 2002 URL: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2002/41/contents> (дата звернення: 15. 10. 2024 р.).
11. Principles and Guidelines, supported by practical guidance, on the human rights protection of migrants in vulnerable situations URL: <https://www.ohchr.org/sites/default/files/PrinciplesAndGuidelines.pdf> (дата звернення: 17. 10. 2024 р.).